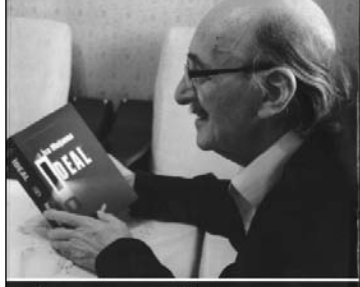

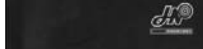
Tanıdığım İsa Muğanna

■ Müşfiq XAN

İSA MUĞANNA
Ölümdən Sonrakı Həyat

1997-ci ilin yayı idi. Doqquzuncu sinfi bitirib tətilə buraxılmışdım. Evdə nənəmin əldəmindəki taxçasından üstündə "Yanar ürək" sözləri yazılan kitab tapdım. Adı maraqlı gəldi. Götürdüm. Yadımdadı üç ay boyunca Pənahi Makulunun "Səttarxan" romanını iki cildde, Nəzər Heydərovun "Zəngəzur dağlarında", Həsən Seyidbəylinin "Cəbhədən cəbhəyə" kitablarını oxuyub bitirdim. Arada dincəlməkçün rayon kitabxanasından götürdüyüm Conatan Sviftin "Quliverin səyahəti" romanını təkrar oxuyurdum. Və bütün bu müddətcə İsa Hüseynovun romanını tamamlamağa çalışırdım. Dərslərin başlamasına bir-iki gün qalmış bitirə bildim. O vaxt dərsləri öyrənə bilməyəndə belə deyirdik - "oxuyuram, başıma girmir". "Yanar ürək" də başıma girmədi.

Nənəmdən bunun səbəbini soruşdum. Qısaca bildirdi:

- O kitab hələ sənənin başınçün deyil.

Məyus oldum. Xətrimə dəydi. Səhəri gün Azərbaycan televiziyasında "Tütək səsi" filmini verirdilər. Nənəm məni çağırırdı:

- Gəl otur, bu kinoya yaxşı-yaxşı bax.

Filmi çox sevmişdim. Bitəndən sonra dedi ki, İsa Hüseynovun əsəri əsasında çəkilib.

Sonralar, başım on ildən çox təhsilə qarışdı...

2011-ci ilin payızı idi. Şəmil Sadiqlə Xocalı faciəsinin anım ilinə həsr edib birlikdə yazdığımız "Ümidlərin izi ilə" romanını tamamlayıb fevrala qədər çapa verməyə hazırlaşırıdık. Dostumun yazdığı hissələrdən birində "İdeal" adlı romandan bəhs edirdi. Biz bir-birimizin yazdığı hissələri yalan olmasın on dəfə oxuyub üstündə saatlarla işləyirdik. Hə, romanın müəllifinin adı illər öncə mənim başımçün olmayan o kitabı xatırlatdı mənə. Və yalnız o zaman öyrəndim ki, bu "İdeal" o "Yanar ürəkdi". Həyatın işinə bir bax!

2012-ci il fevralı idi. Kitabımızın təqdimatı uğurla keçdi. Amma bu, həmin ilin ən yadda qalan hadisəsi deyildi. Çünki üstündən iki-üç ay keçəndən sonra İsa müəllimlə, İsa Muğanna ilə, uşaqlığımın o "əsərləri başıma girməyən" əlçatmaz İsa Hüseynovu ilə real həyatda görüşdük. Hüsüvə Hacıyev küçəsində "Yazıçılar binası"ndakı o ev özümüz də hiss etmədən doğma ünvanımıza çevrildi. İsa müəllim mənimçün yaşımın bu çağına qədər şəxsən yaxından tanıdığım ən fəvqəl insan oldu. Bu görüşün səbəbkarları olan dostlarımız Şəmil Sadiqlə və Əli İbrahimbəyliyə hər zaman minnətdarlıq hissə duyuram.

2013-cü il idi. Çalışdığım "Hədəf" nəşrlərində bir-birinin ardınca İsa Muğannanın "İdeal", "Məhşər" ("Ənşər-mən şər"), "Qəbirs-tan", "GurUn", "İsahəq, Musahəq" və "Cəhənnəm" romanlarını, povestlərini "İlan dərəsi", "Kollu koxa", "Şəppəli" və "Saz" kitablarında çap etdik. Bunu da deyim ki, müəllif "İdeal" romanını həmin il növbəti sonuncu düzəlişləri ilə yenidən işlədi. Həmin əlyazmalar bu gün nəşriyyatımızın arxivində qorunur.

Havalar azca isinən kimi "Atatürk" mərkəzində həmin kitablara təqdimat və İsa müəllimlə görüş keçirdik. O günlər İsa müəllimin səhhəti yaxşı deyildi. Halı tez-tez dəyişirdi. Elə tədbirə də çox gec gəlmişdi. Həmin gün tədbir salonuna girəndə oxucuları İsa müəllimi çox böyük bir sevgi ilə qarşıladılar. Bunu sözlə ifadə etmək mümkün deyil. Həyat yoldaşı, rəhmətlik Firuzə xanım da xalq yazıçısının qoluna girmişdi. Həmin gün o mənərəni sadəcə orda görmək lazım idi. Sevgidolu, güvənli baxışlar möhtəşəm hislər yaradırdı.

2014-cü il... Aprel... Ayın biri...

Həmin gün hamının yerinə ən ağır zarafatı İsa Muğanna elədi. Hamıdan əvvəl, səhərə yaxın... Yaratdığı "SafAğ" elmını bizə əmanət edib göyün yeddinci qatına qalxdı...

Uşaqlıqdan evimizdə həmişə tar və piano olub. Rəhmətlik atam tar məktəbini bitirmiş, anamsa fortopiano fakültəsindən məzun olmuşdu. Səbəbini bilməsəm də, buna görə özümü həmişə qinasam da tarı, ümumiyyətlə simli alətləri sevməmişəm. Ələlxüsus sazı. İllər sonra anladım ki, bunun baskarı iştirak etdiyim şənliklərdə bu milli musiqi alətimizi gözədən salan aşıqlardır. Ta ki, İsa Muğanna ilə vida gününə qədər belə düşündüm...

3 il olacaq... Həmin gün Fəxri Xiyabanda İsa müəllimin məzarı başında çalınan "Ruhani" havasının sədaları hələ də qulaqlarımdan getmir... İsa müəllim mənə ədəbiyyatla yanaşı, həm də sazı sevdirdi. Həmin gün İsa Muğannanın ruhu qarşısında sazdan üzr istədim...

Ölümdən sonra həyat var. Mən buna bütün varlığımı inanıram. Və qəbul etdiyim bu realığa nə zamansa darvinistlərin, yaxud metafiziklərin pəncərəsindən baxmağı düşünməmişəm. İsa Muğanna da sadəcə dünyasını dəyişdi. O, dünyasını dəyişəndən qırx gün sonra nəşriyyatımızın çap etdiyi "Ölümdən sonrakı həyat" kitabına son söz yazanda da bunu hiss edirdim, indi də.

Sadəcə bir şeyə təəssüf edirəm - hər ay çap olunan, dərgilərdə, saytlarda yayımlanan onlarla Azərbaycan müəllifi arasından heç kim İsa Muğannanın "Şinel"indən çıxmadı. "SafAğ" elmi başı gündəlik ədəbiyyat qayğılarına qarışmış tənqidçilərin belə diqqətini çəkmədi. Məhz buna səbəbdən xalq yazıçısı dünyasını dəyişəndən sonra ilk dəfə "Hədəf" nəşrlərində işıq üzə görə "Türfə" romanı yetim uşaq kimi yol gözlədi, gözləyir...

Və bir də, "İdeal" (yaxud "Məhşər") "Dəniz kənarı ilə qaçan alabaş"dan heç vaxt geri qalmır...

11 fevral 2017

WWW.KASPI.AZ

19 MÜNASİBƏT